

# נחמן מברסלב

# השבת של רבי



אתם נצבים היום כלכם ... (כט,ט)

קדם ראש השנה, קורין פרשת "אתם נצבים היום כלכם" וכו', להודיע שכל נפשות בית ישראל, גדולים וקטנים, כלם צריכים להתקבץ יחד ולכלל יחד באהבה בתוך הקדשה העליונה, בתוך בחינת קדשי קדשים, אבן שתייה, שכל הכולל, שהוא בחינת משה, בחינת הצדיק האמת, שצריכין לנסע אליו על ראש השנה. ועל ידי זה שנכללין יחד בתוך אבן שתייה, שכל הכולל, על ידי זה זוכין כל אחד ואחד להחיות שכלו, עד שיוכל להמתיק כל מיני דינים וצמצומים, ומשם נמשך המתקה לכל אחד ואחד במקומו, ביומו ושעתו, שידע כל אחד כפי מה שהוא, במקומו בביתו, או בדרך באיזה מקום שהוא, וכפי מה שהוא באותו היום ובאותו השעה והרגע, שידע היטב שבאותו השעה והרגע יוכל לדבק עצמו להשם יתברך ממקומו שהוא שם, ומכל הפגמים והבלבולים והעקמומיות שבלב שעובר עליו אז, כפי האדם והמקום והזמן, כי הכל נמתק ונתבטל על ידי השכל העליון הכולל הנ"ל. וזה: "אתם נצבים היום" זה בחינות אדם ומקום וזמן; "אתם" היינו אדם, בחינת כלליות נפשות ישראל; "נצבים" בחינת מקום שנצבים עליו; "היום" בחינת זמן. וזה: "כלכם לפני ה' אלקיכם", שאתם כלכם, כל אחד כפי מקומו ושעתו, כלכם צריכים לידע שאתם נצבים ועומדים היום לפני ה' אלקיכם, וזה זוכין על ידי הכלליות (ההכללות) בהצדיק האמת, שהוא בחינת קדשי קדשים, אבן שתייה.

וזה: "לעברך בברית וכו' אשר אנכי כורת עמך היום" בחינת "היום" אם בקלו תשמעו", להתגבר להתחיל בעבודת השם בכל עת ובכל שעה ובכל רגע שעומד בו, ולא לדחות מיום לחברו כלל, כי צריכין לידע שאין לאדם בעולמו אלא אותו היום ואותו רגע לבד, כמו שכתוב "ותפקדנו לבקרים לרגעים בתחנונו". (הלכות פקדון וארבעה שומרים הלכה ה, אות לו מתוך אוצר היראה - אלול, ראש השנה... אות קפו)

אשר אנכי מצוה היום ... (ל,טו)

עיקר אריכת ימיו של האדם הוא מה שצריכין לזוהר להאריך ולהרחיב היום בכל יום ויום, כי כל יום ויום בתחלתו הוא קצר מאד, ובא להאדם, לכל אחד ואחד כפי בחינתו, במצר גדול, וכנראה בחוש, שבכל יום ויום בתחלתו קשה על האדם מאד מאד העבודה שהוא צריך לעשות בזה היום. ומחמת זה רבים נמנעין מעבודתו יתברך ודוחין ומטעין את עצמם בכל יום ויום, שאומרים: היום קשה לי להתפלל! היום לבי אטום! היום יש לי מניעות ובלבולים אלו! וכן מזדמן לו כמעט בכל יום ויום, עד שמחמת זה רבים מזולזין בדברים העומדים ברומם של עולם, ומאי ניהו! תפלה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, והתפלה דומה עליהם למשא, וחפצים לכטר התפלה מעליהם, וכל זה מחמת שאינם מבינים ואינם משימים אל לבם לראות היטב שבכל יום ויום הוא כך, כי כל יום בתחלתו הוא קצר ובא להאדם במצר ובצמצום גדול, והקדשה והעבודה שהוא צריך לעשות בזה היום עדין היא נעלמת במצר גדול ובקטנות גדול מאד. אבל האדם צריך בכל יום להיות גיבור כארי וכו', להתגבר להאריך ולהרחיב את היום ולילך בכל שעה מקטנות לגדלות, דהינו להגדיל כל שעה ושעה מהיום בתוספת קדשה יתרה, שזה עיקר העבודה, מה שצריכין בכל עת לצאת ממחין דקטנות למחין גדלות. וזה עיקר יציאת מצרים שאנו צריכין לזכור בכל יום ויום, כי בכל יום אנו צריכין להשתדל לצאת ממצר למרחב, שזהו בחינת: "מן המצר קראתי י"ה, ענני במרחב", שזה עיקר אריכת ימיו של האדם כנ"ל. (הלכות גבה - הלכה ג, אות י מתוך אוצר היראה - יראה ועבודה, אות קסא)

הלא על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה (לא,יז)

עיקר הברכה על ידי שמגלין החיות אלקות, דהינו התורה שנעלם בכל דבר, הפך הקללה חס ושלוש, שהיא מחמת שנעלם ונסתר אור ה' שמלבש שם, בבחינת (דברים לא): הלא על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות

האלה, כמובא בספרים. כי עיקר הברכה והשפע היא רק מאתו יתברך, וכשדבוק בה' יתברך תמיד, ויודע שאפילו בכל הדברים ומשא ומתן ומלאכות שבעולם מלבש בהם אלקותו יתברך, שהוא התורה שמלבש בכל דבר שבעולם, אזי בודאי נמשך ברכה במעשי ידיו, על ידי שמדבק עצמו לאור ה' שנעלם שם, שמשם עיקר הברכה. (הלכות תפלה - הלכה ג, אות ד)

ואנכי הסתר אסתיר ... (לא,יח)

יש שני הסתרות, וכשהשם יתברך נסתר בהסתרה אחת, גם כן קשה מאד למצאו, אך אף על פי כן כשהוא נסתר בהסתרה אחת, אפשר ליגע ולחזור, עד שימצא אותו יתברך, מאחר שידוע שהשם יתברך נסתר ממנו, אבל כשהשם יתברך נסתר בהסתרה תוך הסתרה, דהיינו שההסתרה בעצמה נסתרת ממנו, דהיינו שאינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו אזי אי אפשר כלל למצאו אותו, מאחר שאינו יודע כלל מהשם יתברך. וזה בחינת (דברים לא): ואנכי הסתר אסתיר; דהיינו שאסתיר ההסתרה, שלא ידעו כלל שהשם יתברך נסתר, ואזי בוודאי אינו יכול למצאו אותו יתברך, מאחר שאינו יודע כלל שצריך לבקש אותו יתברך, כי אינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו, כי ההסתרה בעצמה נסתרת כנ"ל, ועיין בפנים. (לקוטי מוהר"ן חלק א - סימן נו, ג)

הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם ...

וענתה השירה הזאת לפניו לעד ... (לא,כח כא)

עיקר החכמה היא אמת. והעיקר להשיג ולהבין האמת שהיה נסתר ממנו שיזכה להבינו עתה על ידי חזק אמונתו. ובשביל זה צריכין לטרוח ולהתייגע הרבה לחפש ולבקש רבי אמת להתקרב אליו. כי עיקר התכלית הנצחי שהוא השגת האמת אי אפשר כי אם על ידי רבי אמת. כי זה עיקר מעלת הרב שמאיר בו אמתת התורה ומעמידו על האמת. כי גם בחכמת התורה הקדושה, זה שאינו יכול להעמידו על האמת אינו רב ואין להתקרב אליו, ואפילו זה הרב שאומר דברי אמת אבל הם דברים פשוטים אין זה רב. כי עיקר הרב כשמגלה לו ומאיר בו דברי אמת שלא היה יכול להבינם בתחלה, עין פנים. ועל כן עיקר שלימות הרב הוא כשיכול להאיר בתלמידים יראת שמים באמת, שזה עיקר תכלית התורה כמאמר רבותינו ז"ל. ועל כן סדר רבי סדר שלשלת הקבלה בתחילת מסכת אבות שמדברת רק ממוסר ויראת שמים, ושם דייקא התחיל וסדר כל השתלשלות קבלת התורה שהוא משה קבל וכו' ומסרה ליהושע וכו', להורות ולהודיע שעיקר קבלת התורה רב מפי רב עד משה רבנו עליו השלום הכל הוא בשביל היראה, שנזכה ליראה מלפניו יתברך ולקיים מצוותיו, כי לא המדרש עיקר אלא המעשה. וזה הלמוד של יראת שמים וקיום התורה עמק מאד מאד, וצריכין לזה רבי גדול מאד, ואי אפשר לקבלו כי אם על ידי יגיעה גדולה ושימוש תלמידי חכמים הרבה, כמאמר רבותינו ז"ל, גדולה שמושה יותר מלמודה. כי לבעל בחירה קשה מאד לעזר.

ועל כן כל הצדיקים הקדושים שהאירו בנו כל דיני והלכות התורה הקדושה, אבל כשבאו להאיר ולהוכיח את תלמידיהם שיהיו לקים את התורה היו מצטערים הרבה והיו קובלים וצועקים בכמה לשונות, מחמת שידעו שזה קשה מאד להכניס בהעולם מחמת הבלי העולם הזה ותאוותיו וטרדותיו. ובפרט משה רבנו שנתן לנו כל התורה בכל פרטיה, ואחר כך בכל ספר משנה תורה צעק הרבה בתוכחתו על ישראל על שידע שיהיו הרבה מאד שלא יקימו את התורה, כמו שכתוב: הקהילו אלי את כל זקניכם וכו' ואעידה בם וכו' כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתן וכו' וכן הרבה מאד. ובשביל זה גלה שירת האזינו, כמו שכתוב שם: וענתה השירה הזאת לפניו לעד וכו'. ובשביל זה מתהוה הגלות כל כך.

לעילוי נשמת מרת בלרה בת דיאמנטא, ת.נ.צ.ב.ה.



רבינו הקדוש גילה את זה, נַחַם נַחַם נַחַם מאומן, בשביל מי הוא גילה את זה אם לא בשבילנו? הוא גילה את זה בשביל גויים? בשביל בהמות, בשביל חמורים? הוא גילה את זה בשבילנו! הגויים אין להם כלים להבין ולדבר מזה, אולי יהיה להם איזה נגיעה בעלמא, הגוי אין לו כלום, הם לא בני-אדם, הם כמו בהמה, פטורה מהכל. בני-אדם זה רק אנחנו - יהודים. כל הגויים - בהמות! ככה אומר רבנו. הגויים לא מאמינים בשם ובתורה. לא צריכים לדבר איתם, לא צריכים להודיע להם מהשם של רבינו.

(עצות המבוארות - מועדי ה'-ראש השנה, סימן י)

## עצות

בראש השנה צריך להתחזק מאוד להתפלל בכוח רב ובהתעוררות רבה. וכל אדם צריך לקשר תפילותו לצדיק האמת שהוא בעל כוח שיכול להתפלל תפילה בבחינת דין, כפי שצריך להתפלל בראש השנה. ועל ידי התפילה בבחינת דין, זוכה צדיק האמת להוציא מן הסיטרא אחרא את כל החיות שבלעה מקדושת ישראל. כי עקב תפילת צדיק האמת, שהוא בעל כוח גדול, מוכרחת הסיטרא אחרא להשיב את כל התפילות, הרחמנות והדעת שבלעה מישראל. כמבואר בליקוטי מוהר"ן חלק שני סימן ח' בתורה "תקעו תוכחה". ועל ידי זה מתגירים גרים ואזי מתגדל כבוד השם יתברך, ועל ידי זה זוכים לנבואה ולאמונה אמיתית, מתבטלות האמונות הכוזבות, וזוכים להאמין בחידוש העולם. הן בעבר, היינו שזוכים להאמין באמת בהשם יתברך, שהוא ברא את העולם מאין ליש ומנהיג את העולם בכלל, והן בפרט להאמין בהשגחתו הפרטית, המכוסה בדרך הטבע מחמת הניסיון והבחירה, כמבואר בכל ספרי אמת ובפרט בליקוטי הלכות, שעיקר ניסיון אמונת השגחה הוא בגלל שהשגחה מכוסה בדרך הטבע. הן בפרנסה, הן ברפואה וכן בשאר העניינים המוכרחים לקיום האדם. גם על ידי התיקונים הנכונים למעלה, זוכים להאמין שהשם יתברך יחדש את העולם לגמרי, וינהיג את העולם בגלוי, בהשגחה פרטית, בלי שום דרך הטבע. ועל ידי זה זוכים לקול השיר והניגון שיושר לעתיד, שזה עיקר תענוג עולם הבא. כך מבואר הכל בליקוטי מוהר"ן חלק שני בתורה "תקעו תוכחה".

(לקוטי תפילות חלק ב - תפילה ח)

## תפילה

... ותזכנו לקבל ראש השנה בקדושה ובטהרה גדולה ובשלמות גדולה. וזככה בימי ראש השנה הקדושים להמשיך עלינו קדושת התפילה בבחינת דין של הבעל כוח האמיתי עם כל הקדושות והתיקונים הנעשין על ידי זה, עד שזוכה לתיקון הברית בשלמות ולתקון הדעת, לתקן כל השלשה מוחין שבראשנו שיהיו שלשה מחיצות פרוסות בפני תאוות ניאוף, להגן בפנינו על ידי הדעת והשכל האמת שלא תהיה לתאוה הזאת שום שליטה ואחיזה בנו כלל מעתה ועד עולם, רק זוכה כולנו אני וכל עמך ישראל להיות קדושים וטהורים באמת ולפרוש מתאוה הזאת לגמרי. וזככה לתפילה בשלמות, ותהיה תפילתנו תמיד רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא, ותשפיע עלינו רחמים, שיהיה לנו רחמנות אמיתי, על עניים הגונים ועל כל מי שצריכין לרחם עליו, כרצונך הטוב. ותעזרנו שזוכה לעשות בעלי תשובה וגרים הרבה בעולם, כרצונך הטוב.

ותזכנו ליראה שלמה באמת תמיד. ובפרט בימי ראש השנה הקדושים שהם ימי יראה, תרחם עלינו ותמשיך עלינו יראה ופחד ואימה דקדושה גדולה ועצומה, ובפרט בעת שמיעת קול שופר תזכנו שיבוא בליבנו יראה גדולה, ותשפיע פחד ואימתך ויראתך עלינו ועל כל ישראל ועל כל באי עולם, וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים וייעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם. אבינו מלכנו, זכינו ברחמיך לקבל ולהמשיך עלינו קדושת ראש השנה בתכלית השלמות בשמחה ובחדווה ובבכייה גדולה מתוך שמחה ובקדושת המחשבה ביותר ביראה גדולה. וזככה לקיים מצות שמיעת קול שופר בקדושה גדולה בשלימות כראוי עם כל פרטיה ודקדוקיה וכוונותיה ותר"י מצות התלויים בה, ובאימה וביראה גדולה, כמו שכתוב, אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. ונאמר: "אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך הלבון. בשמך יגילון כל היום ובצדקתך ירמו. כי תפארת עוזמו ואתה וברצונך תרום קרנו. כי לה' מגנונו ולקדוש ישראל מלכנו." ונאמר: "בחצוצרות וקול שופר הרינו לפני המלך ה'." ונאמר: "תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגנו. כי חוק לישראל הוא משפט לאלוקי יעקב". וזככה לסדר לפניך מלכויות וזיכרונות ושופרות ככוונה גדולה ובשלמות גדולה, עד שזוכה לרצות אותך שתיבא לנו את משיח צדקנו חיש קל מהרה, ויקיים מקרא שכתוב: "והירחו ביראת ה'." ותמהר ותחיש לגאלנו ותבנה לנו את בית קדשנו ותפארתנו, ונשוב בגילה ורינה לארצנו, ושם נעבדך ביראה "כימי עולם וכשנים קדמוניות. השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי". אמן ואמן.

ועל כן עיקר הגאולה תלויה בהתקרבות לצדיקים אמתיים שיכולים להכניס יראת שמים וקיום התורה בעולם. (הלכות שבועות והלכות כבוד אב ואם - הלכה ב, אות כב מתוך אוצר היראה צדיק, אות קלב)

(כוכבי אור - אנשי מוהר"ן, כה)

## סיפור

... הצדיק רבי יצחק אייזיק ז"ל שמובא מאיתו בחיי מוהר"ן (בסיפור מעלת המתקברים אליו באות כ"ג), גם הוא היה מאנשי המגיד ז"ל. והיה עוסק במשא ומתן בעסק חילוף מטבע. פעם אחת ראה אדמו"ר ז"ל וכי' כמובא שם בחיי מוהר"ן עיין שם. ופרוש המלות "והוה מה דהוה" המובא שם שמעתי קצת מאבי הריני כפרת משכבו היינו כי בבואו לאדמו"ר ז"ל הלהיב את לבבו לעבודת השם יתברך כלבת אש ממש, וצווה עליו הנהגות מיוחדות כפי שורש נשמתו, והנהגה אחת צווה עליו שהייתה כבדה וקשה מכולם היינו שנה תמימה לא ידבר עם שום אדם אפילו תיבה אחת (זולת עם המגיד ז"ל). ואחר כך נסע לביתו. ומייד בבואו לביתו, הפריש את עצמו מעסקי העולם הזה לגמרי ולא דבר עם שום אדם כאשר צווה עליו כנ"ל, ומקומו עד שכבו לא משו שפתיו מתורה ותפילה. ומיד נתעורר עליו מריבות ורדיפות גדולות מאוד מכל בני ביתו ובפרט מחותנו ואשתו. והרבו לדבר ולבטא כנגדו בביטויים כמדקרות חרב ממש, וכינו אותו בשם יוצא מהדעת ועוד כיוצא בכינויים כאלה. ואדמו"ר ז"ל הביט ברוח קדשו את גודל מרירות לבבו מדבריהם הרעים ונתיירא מאוד מחמת זה (וכפי המובן שנתיירא שלא יהיה נחלה חס ושלום או שייפול מעבודתו על ידי זה). ומייד קרא בזריזות לאחד מאנשיו, וצווה לו שישכור בעבורו תכף ומיד עגלה לטירהאוויצע, ורץ לשם במהירות והגיע לשם בלילה. והעמיד את עצמו עם העגלה אצל בית חותנו של רבי יצחק אייזיק ז"ל שישב עמו ביחד, והקיש על הדלת שפתחו לו, ונכנס לשם. וישא חותנו את עיניו וירא והנה אדמו"ר ז"ל בא לביתו, ויתפלא וישתומם מאוד, כי לא ידע מה זה ועל מה זה. ור' יצחק אייזיק ז"ל היה בחדרו וקרא אז קריאת שמע שלפני השנה בכוח גדול בדבקות עצום ונפלא. ואדמו"ר ז"ל שמע ולא רצה ליכנס לחדרו ולהתראות בפניו כדי שלא יבלבלו ויפסיקהו באמצע קריאתו ובתוך כך התחיל אדמו"ר ז"ל להוכיח את חותנו על דרכו הרע על שהוא מייסר את חתנו בייסורים כאלה כנ"ל; וגם שאל אותו אדמו"ר ז"ל הלא בבוקר כשאתה מניח תפילין ובידך אתה מכריח את עצמך ברצועות של עור בהמה ופניך אתה מחשה ודומם ואינך רוצה לדבר אז שום דיבור, אם יעמוד אז לנגדך איזה ערל שלא ראה ושמע כזאת מעולם האם לא היה אומר עלך שאתה יוצא מדעת. (היינו כי מכוון ממש כן המה גם אמרי פיהו האלה אשר יאמר על חתנו שהוא יוצא מהדעת על שעושה רצון הבורא יתברך כפי תעלומות דרכיו אשר יודיענו על ידי עבדיו הנאמנים) ועוד כיוצא בדברים כאלה דבר והוכיחו עד שנתחרט מאוד חותנו על זה, וקיבל על עצמו לבל יוסיף עוד לייסרו מהיום ההוא והלאה. ואחר שגמר רבי יצחק אייזיק ז"ל קריאתו את שמע הני"ל נתראה בפניו ונתמלא מאוד לבבו בגילה ושמחה עד שהחייה אותו ממש; ובבוקר השכים אדמו"ר ז"ל ושב לביתו.

(שיחות מר' ישראל אודסר, זצ"ל - כ"ה)

## שיחות

[מורינו ר' ישראל זצ"ל מדבר על עניין הפתק הפלא שקיבל מאדמו"ר הקדוש, זיע"א]

רבי נַחַם נַחַם נַחַם הוא השורש שלנו ושל כל העולם. בו ובשמו נַחַם נַחַם נַחַם מאומן, זה השורש של כל הבריאה, של כל התורה ושל הכל. וזה מסוגל לחזור בתשובה ולכלל הישועות. צריכים להבין שזה מסוגל, כי הוא השורש של הגאולה והשורש של כל נפשות ישראל, להחזירם להוציאם ממקומות כאלו.. כל אחד מהיכן שנפל לשם. להוציא כל את העולם מהצרות. הצרות הם התאוות והכסף ותענוגי העולם הזה. ולא צריכים את הכל, צריכים לאכול חתיכת לחם. בשביל מה כל הכסף והבניינים?

רק כשמזכירים שם רבינו רבי נחמן, ככה כמו שחתום בחתימה בפתק הזה - נַחַם נַחַם נַחַם מאומן, זה ממתיק כל הצרות וכל הדינים וכל העוונות וכל הנפילות וכל הכפירות של העולם. זה מספיק להחריב כל הסיטרא אחרא, כל החשך, הכל, מהפך הכל! שזה כוח כזה.. כוח חדש שלא היה מעולם!

נַחַם נַחַם נַחַם מאומן, הוא משמח הכל, ישמח כל העולם, רק את הגויים לא. רבינו הקדוש אומר בתורה ב'ליקוטי מוהר"ן' שהגויים אינם בני-אדם כלל, רק חמורים. יש מהם שידועים מלאכת החשבון ועוד ועוד, אבל אומר רבינו שכולם בהמות, חמורים, הם לא בני-אדם, רק עם ישראל הם בני-אדם. זה נכתב בספר 'ליקוטי מוהר"ן', שידעו שהם חמורים.